

Lovforslag nr. L 195. Fremsat den 22. januar 1992 af socialministeren (Else Winther Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand

(Forældrebestyrelser i kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje for børn)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 817 af 6. december 1990, som senest ændret ved lov nr. 406 af 6. juni 1991, foretages følgende ændring:

1. Efter § 64 indsættes:

»§ 64 a. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for den kommunale dagpleje og fastsætter mål og rammer for dagplejens virksomhed.

Stk. 2. Ved den kommunale dagpleje for børn oprettes en forældrebestyrelse med et flertal af valgte forældre, såfremt mere end halvdelen af forældre til børn optaget i den kommunale dagpleje anmoder herom.

Stk. 3. Forældrebestyrelsen fastsætter overordnede principper for dagplejens virksomhed og for anvendelsen af en budgetramme for dagplejen, inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte mål og rammer.

Stk. 4. Dagplejelederen har den administrative og pædagogiske ledelse af dagplejen og er ansvarlig for dagplejens virksomhed over for forældrebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan helt eller delvis delegerede beslutningskompetence vedrørende dagpleje til forældrebestyrelsen, bortset fra de beføjelser, der følger af bestemmelserne i denne lovs §§ 64, 72 og 73 om godkendelse af dagplejehjem, tilsyn, beslutning om optagelse og tildeling af fripladser, samt de beføjelser, der følger af den kommunale bevillings- og arbejds giverkompetence.

Stk. 6. Ved etablering af en forældrebestyrelse efter stk. 2, fastsætter kommunalbestyrelsen, efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelsen, en vedtægt for styrelsen af den kommunale dagpleje.«

2. Efter § 69 indsættes:

»§ 69 a. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for kommunens daginstitutioner og fastsætter mål og rammer for daginstitutionernes virksomhed.

Stk. 2. Ved alle kommunale daginstitutioner for børn oprettes en bestyrelse med et flertal af valgte forældre.

Stk. 3. Forældrebestyrelsen fastsætter principper for daginstitutionens virksomhed og for anvendelsen af en budgetramme for hver enkelt daginstitution, inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte mål og rammer. Forældrebestyrelsen har indstillingsret til kommunalbestyrelsen i forbindelse med ansættelse af personale i daginstitutionen.

Stk. 4. Daginstitutionens leder har den administrative og pædagogiske ledelse af institutionen og er ansvarlig for daginstitutionens virksomhed over for forældrebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan helt eller delvis delegerede beslutningskompetence vedrørende daginstitutioner til forældrebestyrelserne, bortset fra de beføjelser, der følger af bestemmelserne i denne lovs §§ 71 – 73 om tilsyn, beslutning om optagelse og tildeling af fripladser, samt de beføjelser, der følger af den kommunale bevillings- og arbejds giverkompetence.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen fastsætter, efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelserne, en vedtægt for styrelsen af de kommunale daginstitutioner.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Stk. 2. Socialministeren fremsætter forslag om revision af bistandslovens § 69 a inden udgangen af folketingsåret 1994-1995.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger:

Baggrunden for lovforslaget

I maj 1991 blev der indgået en politisk aftale om forbedring af børnefamiliernes vilkår (den såkaldte »børnepakke«).

I børnepakken blev følgende aftalt: »Der gennemføres en reform af styrelsen af daginstitutionerne, som sikrer forældrene en reel indflydelse på den enkelte institutions drift. Der oprettes bestyrelser med et flertal af valgte forældrerepræsentanter. Efter kommunalbestyrelsens beslutning kan bestyrelsen omfatte repræsentanter for medarbejdere. Endvidere deltager institutionens leder og evt. en repræsentant fra kommunalbestyrelsen i møderne. Bestyrelsens kompetence kan bl.a. omfatte disposition over udmeldte bloktilskud, pædagogiske principper, samarbejde mellem institution og forældre og normer for forplejning, inventar og rengøring.«

Kommunerne blev i aftalen også opfordret til i højere grad at give bloktilskud til finansieringen af daginstitutioner. Dette betyder, at den enkelte institution ud fra brugernes ønsker og behov selv får mulighed for at disponere over de midler, der er til rådighed til institutionens drift. Den større indflydelse åbner også for et større engagement i forhold til at få mest muligt ud af den tildelte budgetramme. Det giver endvidere mulighed for en inddragelse af forældrene i beslutninger om anvendelsen af de økonomiske ressourcer, der tildeles den enkelte institution.

I et bilag til børnepakken fremgår det, at beføjelser, der vedrører den overordnede socialpolitik (visitation, betaling, tilsyn) fastholdes hos kommunalbestyrelsen. Kommunen skal også bevare sine opgaver som arbejdsgiver, mens bestyrelsen i institutionen skal have indstillingsret om ansættelse.

Aftalen lægger således op til, at der, udover de områder som forældrene skal sikres indflydelse på, eksisterer et råderum for kommunalbestyrelsen m.h.t. beslutninger, der kan lægges ud til forældrebestyrelserne.

Aftalen indebærer endvidere, at det er op til hver enkelt kommunalbestyrelse at beslutte bestyrelsens

sammensætning, beføjelser etc. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en styrelsesvedtægt for forældrebestyrelserne, hvor valg, kompetence etc. fremgår.

Generelt om lovforslaget

Der foreslås gennemført en rammelov, der følger bistanndslovens principper og giver mulighed for en lokal tilrettelæggelse af forældrebestyrelsernes virksomhed i overensstemmelse med aftalen i børnepakken. Lovforslaget om forældrebestyrelser respekterer hermed lokale løsninger, samtidig med at det sikrer forældrene en reel indflydelse på deres børns dagtilbud.

Intentionen bag lovforslaget er, at kommunalbestyrelserne lægger størst mulig kompetence ud til det enkelte dagtilbud og at kommunalbestyrelsen beslutter en tilrettelæggelse af forældrebestyrelsernes arbejde, som sikrer personalets indflydelse.

Kommunale daginstitutioner

Forældrene skal efter lovforslaget have indflydelse på *principperne for daginstitutionens virksomhed*. Det betyder, at kommunalbestyrelsen ikke længere skal detailstyre, men i højere grad skal foretage mål- og rammestyring. Det er overladt til forældrebestyrelserne at udfylde de rammer for daginstitutionens virksomhed, som kommunalbestyrelsen fastsætter. Rammerne bør være så brede, at forældrebestyrelsen har en reel mulighed for at påvirke det pædagogiske indhold i institutionen.

Forældrene skal endvidere have indflydelse på anvendelsen af en del af *den økonomiske ramme* til daginstitutionens drift. Den økonomiske ramme udmeldes af kommunalbestyrelsen og skal som minimum indeholde den del af budgettet, som institutionen har til almindelig, daglig drift, d.v.s. driftsudgifter excl. bygninger og lønudgifter. Kommunalbestyrelsen kan efter lovforslaget beslutte, at forældrebestyrelsen får indflydelse på hele budgettet, som udmeldes som en samlet ramme. Forældrebestyrelsen forudsættes også at have indflydelse på anvendelsen af evt. ikke-budgetterede indtægter inden for

F. t. l. vedr. social bistand

de rammer, der er fastsat i den gældende bekendtgørelse om betaling for ophold i daginstitutioner m.v.

Forældrebestyrelsens beslutninger om anvendelsen af den økonomiske ramme og om pædagogiske principper kan udmøntes i form af en årsplan, som grundlag for den fremtidige drift af daginstitutionen. Planen udarbejdes i samarbejde med institutionslederen, som har det pædagogiske ansvar for daginstitutionen.

Forslaget angiver endvidere, at forældrebestyrelsen skal tillægges *en indstillingsret til kommunalbestyrelsen* i forbindelse med ansættelse af personale i daginstitutionen. Dette betyder, at selve kompetencen til at foretage ansættelsen fortsat ligger hos kommunalbestyrelsen, men forældrebestyrelsen har ret til at udtale sig inden afgørelse træffes.

Forældrebestyrelsen kan endelig *afgive udtalelse og stille forslag* om alle spørgsmål, der vedrører den enkelte daginstitution og skal udtale sig om alle spørgsmål, som kommunalbestyrelsen forelægger den.

Det er som nævnt en vigtig intention bag lovforslaget, at kommunalbestyrelsen herudover lægger størst mulig kompetence ud til forældrebestyrelserne, ligesom det er kommunalbestyrelsens opgave at sørge for, at personalet inddrages i de lokale beslutningsprocesser i forbindelse med forældrebestyrelsernes arbejde.

Udgangspunktet for lovforslaget er, at kommunalbestyrelsen stadig har det overordnede ansvar på daginstitutionsområdet. Det er kommunalbestyrelsen, der fastlægger dagtilbudsstrukturen, varetager tilsynet med dagtilbuddene, samt har kompetencen i de spørgsmål, der vedrører den overordnede socialpolitik i kommunen. Det drejer sig om visitation af børn til dagtilbuddene, og tildeling af fripladser efter de bekendtgørelser, der er gældende herom.

Kommunal dagpleje

Det var ikke direkte forudsat i »børnepakken«, at der skulle pålægges kommunerne en forpligtelse til at etablere forældrebestyrelser for den kommunale dagpleje. Regeringen har imidlertid lagt vægt på, at den kommunale dagpleje er et dagtilbud, der er ligestillet med dagtilbud efter §§ 69 og 70. Det foreslås derfor, at kommunerne forpligtes til at etablere en forældrebestyrelse for den kommunale dagpleje, når mere end halvdelen af forældre til børn i dagplejen anmoder om det.

Den kommunale dagpleje adskiller sig imidlertid fra daginstitutionsområdet ved at være opdelt i mange små enheder i form af de enkelte dagplejehjem, som hver især kan udforme det konkrete, pædagogiske arbejde i forhold til det enkelte barn.

Dagplejens organisering og struktur er også meget forskellig fra daginstitutionsområdet. Dagplejen er karakteriseret ved en høj grad af fleksibilitet og rummer en bred af vifte af tilbud, der kan variere meget fra kommune til kommune.

Forældrebestyrelserne i den kommunale dagpleje må derfor have en anden udformning end i de kommunale daginstitutioner, idet bestyrelsen – i de kommuner hvor den etableres – alene får indflydelse på de beslutninger, som vedrører de overordnede principper for dagplejens virksomhed og som i dag oftest træffes af kommunalbestyrelsen. Forældrebestyrelsen i dagplejen får således ikke indflydelse på de forhold i det enkelte dagplejehjem eller i de enkelte dagplejeforhold, som i dag typisk er et anliggende mellem det enkelte forældrepar og dagplejeren. Disse forhold beror fortsat på en dialog mellem den enkelte dagplejer og familie. Det er heller ikke intentionen, at en forældrebestyrelse skal godkende dagplejehjem eller indstille ansættelse af kommunale dagplejere til kommunalbestyrelsen. Dette er fortsat et anliggende for kommunalbestyrelsen.

Forældrebestyrelsens beføjelser er beskrevet under bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Selvejende institutioner

Der gør sig særlige forhold gældende omkring de selvejende institutioner. De har i forvejen en institutionsbestyrelse med forældrevalgte repræsentanter, men disse udgør ikke nødvendigvis et flertal i bestyrelsen. I mange institutionsbestyrelser er der typisk også repræsentanter for en forening, organisation eller lign., der har deltaget aktivt i institutionens etablering. Denne forening ejer i mange tilfælde institutionens bygninger.

Den selvejende institutions bestyrelse har en videre selvstændig kompetence, end forældrebestyrelserne i de kommunale institutioner efter lovforslaget får tillagt (fx. kompetencen som arbejdsgiver).

Der er allerede en udvikling på vej, hvorefter forældrene i stigende omfang får flertal i bestyrelserne for de selvejende institutioner. Det er derfor ikke fundet hensigtsmæssigt at lade lovforslaget omfatte de selvejende daginstitutioner. Baggrunden for dette er ikke, at forældre til børn i selvejende institutioner ikke skal have indflydelse på institutionens virksomhed. Tværtimod lægger regeringen stor vægt på, at forældre - uanset hvilken daginstitutionens form deres børn går i - har størst muligt indflydelse på deres børns forhold.

Selvejende institutioner adskiller sig fra de kommunale institutioner ved, at de drives på grundlag af en fundats eller vedtægt, der fastlægger styrelsen af institutionen i overensstemmelse med dansk rets al-

mindelige regler for selvejende institutioner. Endvidere indgås en driftsoverenskomst med den kommune, institutionen er beliggende i. Dette er det retlige grundlag for driften af institutionen. Disse særlige forhold bevirker, at etablering af forældrebestyrelser for selvejende daginstitutioner svarende til det, der foreslås for de kommunale daginstitutioner, ikke umiddelbart vil være muligt.

Regeringen forudsætter derfor, at den enkelte bestyrelse og forening / organisation, der medvirker til etableringen af selvejende daginstitutioner, sikrer forældrene en indflydelse, der svarer til den, der med dette forslag etableres ved kommunale institutioner.

Det foreslås, at der i folketingsåret 1994-95 fremsættes forslag til lov om revision af lovgivningen om forældrebestyrelser, hvor specielt spørgsmålet om forældreindflydelse ved de selvejende institutioner vil blive vurderet.

Tidsrammer

Der er efter lovforslagets udformning behov for en vis tidsfrist for kommunerne til at tilrettelægge en model for forældrebestyrelserne, som inden for lovens rammer afspejler de lokale ønsker og behov. Forældrene kan hermed på forhånd sikres indsigt i, hvilke muligheder etablering af forældrebestyrelser giver. Da lovforslaget endvidere har konsekvenser for udformningen af den kommunale budgetlægning, er forslaget ikrafttræden fastsat til begyndelsen af et budgetår.

Det foreslås derfor, at loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget er økonomisk neutralt og har derfor ingen konsekvenser for de økonomiske forhold mellem staten og kommunerne. De økonomiske forhold vil blive drøftet med de berørte kommunale parter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ad § 64 a

Stk. 1. Den foreslåede bestemmelse angiver, at kommunalbestyrelsen fortsat har det overordnede ansvar for dagplejens virksomhed, også efter etablering af forældrebestyrelser, jf. stk. 2. Den præciserer ligeledes, at kommunalbestyrelsen opstiller den kommunale dagplejes mål og rammer, som forældrebestyrelserne udøver sin virksomhed inden for.

Stk. 2. Den foreslåede bestemmelse angiver omfanget af forpligtelsen for kommunalbestyrelsen til

at etablere forældrebestyrelser inden for den kommunale dagpleje.

Forpligtelsen for kommunalbestyrelsen hviler således på en anmodning fra mere end halvdelen af forældre til børn i den kommunale dagpleje.

Det er kommunalbestyrelsens opgave at tilpasse en evt. forældrebestyrelse for dagplejen til den struktur, der er for dagplejen i hver kommune.

Der henvises til bemærkningerne til nr. 2, stk. 2, for så vidt angår spørgsmålet om valgret og valgbarhed.

Stk. 3. Bestemmelsen angiver, hvilken kompetence etablerede forældrebestyrelser skal tillægges.

Forældrebestyrelsen skal sikres indflydelse på de *overordnede principper* for dagplejens virksomhed, d.v.s. de retningslinier, der omfatter alle dagplejehjem og ikke de konkrete aktiviteter i det enkelte hjem. Disse er fortsat et anliggende mellem hver enkelt dagplejer og forældrepar. Retningslinierne for det pædagogiske arbejde omfatter fx.:

- tilrettelæggelse af legestuevirksomhed og fælles arrangementer
- tilrettelæggelse af gæstedagpleje
- retningslinier for aktiviteter, herunder hvilke typer aktiviteter, der kan prioriteres: svømning, rytmik etc.
- samarbejdet mellem dagpleje og forældrene (fx. forældremøders indhold, antal, etc.)
- samarbejde mellem flere dagplejere
- samarbejde med daginstitutioner og med lokalområdet
- generel information til og fra forældre (fx. udarbejdelse af pjece, der præsenterer dagplejen).

Eksemplerne er ikke udtømmende, men angiver den type af overordnede principper og retningslinier, forældrebestyrelsen har beføjelse til at udforme.

Forældrebestyrelsen skal endvidere fastsætte principper for anvendelsen af en budgetramme for dagplejen. Dette indebærer, at forældrebestyrelsen skal indgå i beslutningen om anvendelsen af »aktivitetsbeløbet« for dagplejen, d.v.s. de beløb, der fx. vedrører udstyr og beskæftigelsesmaterialer. Forældrebestyrelsen fastsætter endvidere – inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte mål og rammer – retningslinier for budgetrammens anvendelse, herunder fx. i hvilket omfang udgifter til bleer, frugt etc. dækkes af den tildelte ramme.

Stk. 4. Den foreslåede bestemmelse er en præcisering af lederens/daglejepædagogens funktion i forhold til både kommunalbestyrelse og forældrebestyrelse, der hvor den etableres. Beslutninger, der vedrører den pædagogiske tilrettelæggelse af arbejdet i hverdagen, træffes af lederen af dagplejen, ligesom det er lederens ansvar at føre forældrebestyrelsens

beslutninger ud i praksis. Lederen har således det administrative og pædagogiske ansvar for dagplejens virke. Lederen/dagplejepædagogen forudsættes endvidere at fungere som forældrebestyrelsens sekretær og som sådan at deltage i forældrebestyrelsens møder. Den kommunalt ansatte leder er undergivet kommunalbestyrelsens instruktionsbeføjelse. Lederen står som garant for, at der ikke udføres ulovlige beslutninger i dagplejen.

Stk. 5. Den foreslåede bestemmelse angiver dels, at der er et råderum for kommunalbestyrelsen for, hvilke beslutninger den kan vælge at delegerer til forældrebestyrelserne, dels grænsen for, hvad kommunalbestyrelsen kan delegerer til private. Forudsætningen om, at en forældrebestyrelse ikke skal træffe beslutninger vedrørende det enkelte hjem, giver klare begrænsninger for, hvad der kan delegeres til forældrebestyrelsen.

Forældrebestyrelsen kan af kommunalbestyrelsen tillægges en indstillingsret i forbindelse med ansættelse af lederen af den kommunale dagpleje, men inddrages i øvrigt ikke i ansættelse af den enkelte dagplejer eller ved godkendelse af dagplejehjem.

For så vidt angår de beføjelser, der ikke er omfattet af delegationsadgangen, henvises der til bemærkningerne til nr. 2, stk. 5.

Stk. 6. Såfremt der etableres forældrebestyrelse ved den kommunale dagpleje, skal regler for styrelsen af den kommunale dagpleje ifølge forslaget fremgå af en styrelsesvedtægt for dagplejen. Styrelsesvedtægten skal bl.a. indeholde regler om antallet af forældrerepræsentanter, valg, valgperiode, sammensætning af bestyrelsen i øvrigt, beslutningsprocedure i forældrebestyrelserne, etc.

Omfanget af kommunalbestyrelsens delegation til forældrebestyrelsen skal ligeledes fremgå af vedtægten. Det er kommunens opgave at udarbejde eller ændre vedtægten efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelserne. Første gang kommunalbestyrelsen indhenter udtalelse om en vedtægt kan det være det forældreråd, der i nogle kommuner måtte etableres for dagplejen, der afgiver udtalelsen.

Til nr. 2

Ad § 69 a

Stk. 1. Den foreslåede bestemmelse angiver, at kommunalbestyrelsen fortsat har det overordnede ansvar for daginstitutionernes virksomhed, også efter etablering af forældrebestyrelser, jf. stk. 2. Den præciserer ligeledes, at kommunalbestyrelsen opstiller daginstitutionernes mål og rammer, som forældrebestyrelserne udøver sin virksomhed inden for.

Stk. 2. Den foreslåede bestemmelse angiver forpligtelsen for kommunalbestyrelsen til at sørge for

etablering af bestyrelser med et flertal af valgte forældre ved kommunale daginstitutioner. Bestemmelsen omfatter kun daginstitutioner efter § 69 med kontrolleret fremmøde af børnene, d.v.s. som udgangspunkt tilbud, der løser et behov for pasning af børn.

Fritids- og ungdomsklubber, som retter sig mod større børn og som ikke har kontrolleret fremmøde, er dermed ikke omfattet af forpligtelsen til at etablere forældrebestyrelser. Disse tilbud retter sig mod større børn og unge i en aldersgruppe, der i højere grad lægger op til en egentlig brugerindflydelse fra børnene og de unge selv, fremfor en bestyrelse med flertal af valgte forældre. Det er således overladt til kommunalbestyrelsen at afgøre, om og i hvilken udstrækning, man også vil lade reglen gælde for klubområdet, evt. i en anden form, der inddrager de større børn og unge.

Kommunalbestyrelsen beslutter antallet af medlemmer i hver bestyrelse, ligesom den skal tage stilling til, hvorvidt andre end forældre skal være med i bestyrelsen. Der behøver ikke være lige mange medlemmer i bestyrelsen for hver daginstitution i en kommune. Antallet af medlemmer bør afspejle institutionens størrelse, og der bør være min. 3 og max. 7 forældrevalgte medlemmer af forældrebestyrelserne.

Kommunalbestyrelsen kan ikke ændre ved kravet om, at der skal være flertal af forældre i hver bestyrelse.

Ved forældre forstås de personer, der på valgets tidspunkt har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i daginstitutionen. Kommunalbestyrelsen kan tillægge personer, der har den faktiske omsorg for barnet, valget og valgbarhed som forældre. Herved forstås fx.

- personer, som har et barn i døgnpleje efter lov om social bistand
- personer, der har indgået ægteskab med indehaveren af forældremyndigheden over et barn og som tilhører samme husstand som forældremyndighedens indehaver og barnet (det er herved en forudsætning, at forældremyndigheden over barnet ikke ved aftale er delt mellem forældrene)
- ugifte fædre, der tilhører samme husstand som forældremyndighedens indehaver og barnet.

Der kan ikke tildeles valget til 3 eller 4 personer på grundlag af samme barn.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at et kommunalbestyrelsesmedlem deltager i forældrebestyrelsens møder uden stemmeret. En sådan udpegning bør kun ske i det omfang forældrebestyrelsen anmoder om det.

Stk. 3. Bestemmelsen angiver, hvilken kompetence forældrebestyrelserne skal tillægges.

Forældrebestyrelsen skal sikres indflydelse på principperne for daginstitutionens virksomhed, fx.:

- de pædagogiske principper
- daginstitutionens aktiviteter, herunder på hvilke typer aktiviteter, der skal prioriteres: skal daginstitutionen give børnene flere kunstneriske udtryksmåder, flere motoriske udfordringer, mere ud i naturen etc.
- samarbejdet mellem daginstitution og forældrene (fx. forældremøders indhold, antal, etc.)
- normer for forplejning, inventar og rengøring (fx. hvilken type kost skal børnene evt. have i daginstitutionen, skal de selv medbringe frugt, retningslinier for indkøb af legetøj, etc.)
- samarbejde mellem flere daginstitutioner
- samarbejde med lokalområdet
- information til og fra forældre (fx. udarbejdelse af pjecer, der præsenterer daginstitutionen, indhold og omfang af opslag)
- personalets sammensætning (ønsker man fx. ansættelse af personale med specielle kvalifikationer til at fremme en særlig pædagogisk holdning)
- forældrenes egen medvirken i daginstitutionens hverdag.

Eksemplerne er ikke udtømmende, men angiver den type af beslutninger, forældrebestyrelsen som brugere af daginstitutionen skal have indflydelse på.

Efter bestemmelsen skal kommunalbestyrelsen tage stilling til, hvordan forældreindflydelsen sikres. Kommunalbestyrelsen forpligtes hermed til at angive beslutningsveje for de forskellige typer af afgørelser, der decentraliseres til forældrebestyrelsen og/eller lederen af daginstitutionen.

Kommunalbestyrelsen skal give forældrebestyrelsen indflydelse på en økonomisk ramme, der som minimum indeholder »øvrige driftsudgifter«, d.v.s. det beløb institutionen har som rådighedsbeløb udover lønudgifter og udgifter til vedligeholdelse af bygninger. Dette indebærer, at forældrebestyrelsen skal indgå i beslutningen om anvendelsen af de beløb, der vedrører forplejning, inventar, beskæftigelsesmaterialer, diverse udgifter vedr. børn. Dette er udtryk for den laveste grad af mulig decentralisering for så vidt angår institutionens økonomiske forhold.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at decentralisere yderligere budgetkompetence og tildele hele budgettet som rammebeløb. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte rammer for forældrebestyrelsernes dispositionsfrihed inden for den tildelte budgetramme.

Endelig skal forældrebestyrelsen efter bestemmelsen have en *indstillingsret* i forbindelse med ansættelse af personale i daginstitutionen. Bestemmelsen angiver, at forældrebestyrelsen udover at skulle fastsætte retningslinier for personalets sammensætning

også i den konkrete ansættelse har adgang til at indstille til kommunalbestyrelsen, hvem forældrebestyrelsen ønsker ansat. Forældrebestyrelsen skal ikke nødvendigvis inddrages i afskedigelsessager, men vil altid af egen drift kunne tage spørgsmål om afskedigelse op.

Kommunalbestyrelsen er ikke bundet af forældrebestyrelsens indstilling.

Stk. 4. Den foreslåede bestemmelse er en præcisering af lederens funktion i forhold til både kommunalbestyrelse og forældrebestyrelse. Beslutninger, der vedrører den pædagogiske tilrettelæggelse af arbejdet i hverdagen, træffes af lederen af daginstitutionen, ligesom det er lederens ansvar at føre forældrebestyrelsens beslutninger ud i praksis. Lederen har således det administrative og pædagogiske ansvar for daginstitutionens virke. Lederen forudsættes endvidere at fungere som forældrebestyrelsens sekretær og som sådan at deltage i forældrebestyrelsens møder. Den kommunalt ansatte leder er undergivet kommunalbestyrelsens instruktionsbeføjelse. Lederen står som garant for, at der ikke udføres ulovlige beslutninger i daginstitutionen.

Stk. 5. Den foreslåede bestemmelse angiver dels, at der er et råderum for kommunalbestyrelsen for, hvilke beslutninger den kan vælge at delegere til forældrebestyrelserne, dels grænsen for, hvad kommunalbestyrelsen kan delegere til private.

Den kompetence, forældrebestyrelserne i øvrigt kan få tillagt, kan fx. være:

- rådighed over alle konti vedr. den enkelte daginstitution (løn, kurser, vikar, bygninger)
- hel dispositionsfrihed inden for det tildelte rammebeløb (overførsel fx. fra løn til drift og frihed i forhold til anvendelse overskud/underskud)
- administrative opgaver (lønindberetning, opkrævning af forældrebetaling)
- fastlæggelse af den daglige åbningstid inden for de af kommunalbestyrelsen fastlagte rammer
- evt. ferielukning.

Forældrebestyrelsen kan således få indflydelse på alle spørgsmål vedrørende økonomi, det faglige indhold i daginstitutionerne, personalepolitik og administration. Det er kommunalbestyrelsens opgave at få sammenhæng i omfanget af delegationen.

Omfanget af kommunalbestyrelsens delegation til forældrebestyrelserne skal fremgå af en styrelsesvedtægt, jf. stk. 6. Der er intet til hinder for, at forældrebestyrelserne i institutioner inden for en kommune tillægges forskellig kompetence.

Det følger herefter, at ansvaret for den overordnede dagtilbudsstruktur og de lokale socialpolitiske spørgsmål hører under kommunalbestyrelsen.

Det er således fortsat kommunalbestyrelsens opgave at foretage en visitation af børn til dagtilbud, der sikrer en hensigtsmæssig sammensætning af børn i hvert tilbud, samtidig med at tilbuddet til det enkelte barn socialt og pædagogisk er et relevant tilbud.

Da kommunalbestyrelsen skal sikre, at børnene i kommunen befinder sig under forsvarlige forhold, kan det overordnede tilsyn med dagtilbuddene ikke delegeres til en forældrebestyrelse.

Tildeling af fripladser efter betalingsbekendtgørelsens regler er af hensyn til familiernes retssikkerhed ligeledes fortsat et kommunalt anliggende.

Forældrebestyrelserne skal således primært have indflydelse på principperne for børnenes hverdag og

udfoldelsesmuligheder og ikke indsigt i hver enkelt families private forhold.

Stk. 6. Regler for styrelsen af kommunernes daginstitutioner skal ifølge forslaget fremgå af en styrelsesvedtægt for daginstitutionerne. Styrelsesvedtægten skal bl.a. indeholde regler om antallet af forældrerepræsentanter, valg, valgperiode, sammensætning af bestyrelsen i øvrigt, beslutningsprocedure i forældrebestyrelserne, etc.

Omfanget af kommunalbestyrelsens delegation til forældrebestyrelsen skal ligeledes fremgå af vedtægten. Det er kommunens opgave at udarbejde eller ændre vedtægten efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelserne. Første gang kommunalbestyrelsen indhenter udtalelse om en vedtægt kan det være de siddende forældreråd, der afgiver udtalelsen.